

MIÉRT NEM JÓ NEKED ITT?

A varjak napok óta ott köröztek a bekötőút környékén, fekete tolluk csillogott a napfényben. Ideges táncot jártak, amikor leszálltak az árokpartra, csőrükkel egymásba martak, káromlásuk elhallatszott a telepig. Csak akkor rebtentek fel a földről, ha valaki közeledett a bekötőúton, mintha nem akarták volna, hogy bárki is meglesse a titkukat. Tukora Bandi azon a reggelen is találkozott a varjakkal, sőt, már éjszaka is velük álmódott. Óriásvarjak lepték el a telepet, ha meglegyintették a szárnyukat, szélvihar támadt, a jegenyefák kifordultak a helyükből, rettenetes káromásuktól az emberek megsüketültek. Meghagyjuk az életed, üzenték Tukora Bandinak az óriásvarjak, csak áruld el nekünk, hová ástad el a kincseket. Tukora Bandinak egy hang sem jött ki a száján, de különben sem tudta, milyen kincsekről kérdezik. Aztán a varjak feltúrták a telepet, karmaikkal mindenütt hatalmas gödröket ástak, de semmit sem találtak néhány traktoralkatrészen és pálinkásüvegen kívül. Végül kitérték a szárnyukat, és a magasba emelkedtek, fekete vitorláikkal elsötétítették az eget, a telepen nem volt többé nappal, csak éjszaka. Tukora Bandi életét meghagyták, de a gyermekeit magukkal ragadták, látta, ahogy azok sorban belevesznek a sűrű, fekete égboltba. Az ébredést Tukora Bandi ajándékba kapta azon a reggelen, remegő kézzel húzott le egy deci pálinkát, és egymás után sodorta a cigarettákat a konyhában. Ahogy kinyitotta az ajtót, átható bűzt érzett, a tehéntrágya szagát, rothadást, oszlást egyszerre. Aztán elindult a faluba, és a bekötőúton megint találkozott a varjakkal. Legszívesebben lelőtte volna mindegyiket, bár a búcsúban sem találta el soha a hurkapálcikákat, pedig csak az egyik szemére látott. A biciklit az árokpartra fektette, nem merete megközelíteni a madarakat. A varjak is figyelték őt, nem repültek el. Körbeálltak valamit, a fekete tollak mintha pajzsként védték volna egy testet. Tukora Bandi testrészeket látott, hol egy lábat, hol egy kart, meztelen emberi bőrt. A varjak a test körül ugrándoztak, bele-belecsíptek a húsba, legalábbis a távolból úgy tűnt. Tukora Bandi ilyet még nem látott, nem is akarta elhinni. Visszaült a bicikli nyergébe. Úgy tekerte a pedált, mint aki eszét veszítette.

Az udvaron csak gyűlt a szemét. Tukora Bandi eleinte mindent elásott a földbe, aztán egymás hegyére-hátára pakolta a hasznavehetetlen holmikat. A forgótárcsás mosógép és a festékesdobozok körül csirkék kergetőztek, a vezetékkel a macska játszott. Állt egy nagy kupac is az udvaron, cserepek, téglák, nejlonszakok halomba hordva, Tukora Bandi kutyája annak a tetejére mászott fel, ameddig a lánc engedte. A kuvasz onnan átkozódott, öblös ugatását még a silóknál is hallani lehetett. Estére aztán elfáradt, berekedt, és már csak hörögni bírt. Az ablak előtt egy Trabant karosszériája süppedt egyre mélyebben a földbe, lassan elrohadt, a műbőr kárpit megpenészedett, a ráakódott földben megtelepedett a csalán. Tukora Bandi gyerekei itt bújtak el az apjuk elől, ha annak hirtelen dühöngeni támadt kedve. A gyerekek általános iskolába jártak, időtlen idők óta, talán már ők sem tudták volna megmondani, hogy hanyadik osztályba, Tukora Bandiról nem is beszélve. Reggelente busszal mentek be a faluba, de egyre gyakrabban jöttek vissza a kereszteződésőtől. Ilyenkor egymás szavába vágva, kuncogva mesélték, hogy nem jött a távolsági busz, mi mást tehettek volna, hát hazajöttek. Aztán már szaladtak is a kiserdőbe, mielőtt az apjuk bármit is mondhatott volna. Tukora Bandiék idején az autóbusz nemcsak a kereszteződésnél állt meg, hanem bejött egészen a telepre. A víztorony körül megfordult, felvette az utasokat, és rögtön indult is tovább. A busz sosem késett, reggel hét tízkor, délután öt harminckor érkezett. Tukora Bandiék nem hazudhattak otthon, az egész telep hallotta, ahogy az Ikarus csikorogva lefékezett a megállóban.

Tukora Bandinak már akkor rossz előérzete volt, amikor Roxánát két héttel a születése után el kellett temetni. Gyenge volt a szíve. Pedig eleinte minden rendben ment, Ferkó egészséges volt, igaz, nem beszélt, csak nézett bánatosan a nagy, éjfekete szemével. Aztán jött Szandra és Juliska, Marikával mindent fillérré kiszámoltak, mosták és szárították a pelenkákat, néha valami boldogságfélét éreztek. De Roxána elvesztésébe az asszony egészen belebetegedett, éjszaka az ő nevét suttogta, és a másik két kislányt is csak úgy becézte, Roxi, Roxika. Az ötödiknek nevet sem adtak, Marika ragaszkodott a Roxánához, de Tukora Bandi hallani sem akart erről. Átkozott ez a név, átkozott az egész élet, kiabálta később a kórház folyosóján, a biztonsági őröknek kellett őt kicipelniük az épületből. Előbb a falba verte a fejét, majd felborította az ételszállító kocsikat, miután az orvos közölte vele, hogy az asszony belehalt a szülésbe, és a kislány sem maradt életben. Tukora Bandi gyalog indult el a telepre, és csak éjszaka ért haza. Az őrbódénál találkozott Mucsi Pistával, hajnalig ültek egymás mellett a lépcsőkön. Hiába adták egymás kezébe a pálinkásüveget, nem tudták kitalálni, Tukora Bandi hogyan magyarázhatná el a gyerekeknek, anyuka nincs többé. A temetésre csak Ferkót vitte magával, a kislányokra Magos Pistáék vigyáztak. A lányok akkor még úgy tudták, anyuka elutazott dolgozni a fővárosba, hogy végre mindnyájuknak jobb legyen. Ferkó a temetésen sem szólalt meg, még csak nem is könnyezett. Tukora Mária, élt 25 évet, ez állt a fején. Tukora Bandi sosem tudott annyi pénzt összegyűjteni, hogy a fejfát legalább egy kőkeresztre cserélje.

A napok egyhangúan teltek. Tukora Bandi hajnalban ébredt, megegette az állatokat. Az ajtó előtt magokat szórt szét, a csirkék felcsipegették az egészet, mire a nap felkelt, aztán már csak a füvet rágták. Régebben Magos Pista megdarálta nekik a kukoricát, de a gép elromlott, Tukora Bandi legalábbis így tudta. Maradt a napraforgómag, a lábuk egészen szürke lett tőle. A kutyának maradékot adott, száraz kenyérral és vízzel felöntve. A gyerekek szeretnék volna elnevezni valahogy, de a telepen a kutyáknak és a macskáknak nem volt nevük. Kutyá, macska, mindenki így hívta a sajátját. A macskákkal különben is sok volt a gond, Tukora Bandi az egyiket hozzávágta a betonkeverőhöz, amikor rájött, hogy miatta tünedeznek el a csirkék az udvarról. A macska azonnal kitorpelt a nyakát, mehetett a dögkútra. A következő, amelyik odaszokott a házhoz, már okosabb volt, mintha érezte volna, hogy a tyúkokat nem háborgathatja. Tukora Bandi húsvét előtt mindig szerzett egy nyulat is a gyerekeknek. Műanyag ládát borított rá, és minden nap odébb tolt a fél méterrel. Minek nekem fűnyíró, kirág ez maga alól mindent, mondta a féllábú férfinak a bolt előtt. A gyerekek kora reggel mentek iskolába, Tukora Bandi szendvicseket készített nekik, csak azután indultak útnak. A pálinkához és a borhoz addig nem nyúlt, amíg azok el nem mentek hazulról. Reggel a bolt előtt ügyelgett, ahogy a többiek is, valami beszédtema és egy kis alkohol mindig akadt. Mire a gyerekek hazaértek a faluból, Tukora Bandi már nem volt teljesen magánál, estére tért csak észhez valamennyire. Az iváson kívül más egyebet nem is csinálhatott volna napközben, ősztől tavaszig semmilyen munkára nem számíthatott, legfeljebb Dinnyés Miska lovait csutakolhatta le néha. Vagy a faluból hozott ezt-azt az intézet lakóinak, öngyújtót, csempészett cigarettát, újságokat, ezen is keresett valamit. A kukoricacímerezéshez, fattyazáshoz nem volt kedve, és a kapálást, ásást sem bírta már úgy, mint régen, így is eltengődtek valahogy. Óráról órára, napról napra, évről évre.

Akkor érezték, hogy élnek, amikor esténként leheveredtek a tévé elé. A villanyt leoltották, csak a képernyő villódzott a szobában. Tukora Bandi meggyújtott egy cigarettát, a gyufa lángja egyre mélyebb barázdákat villantott fel az arcán. A kakukkos órából már rég kiszerezte a kakukkot, de az anélkül is hangosan járt, fel kellett miatta hangosítani a tévét. A gyerekek szappanillatúak voltak, a bőrük

puha és bársonyos. Egymás mellett ültek az ágyon, a reklámszűnetben Tukora Bandi a talpukat csiklandozta, ők meg sikongattak örömben. Csak a Híradó közben kellett csendben maradniuk, pisszenni sem mertek. A tévét Magos Pistától kapták, a gyerekek eleinte el sem hitték, hogy van hozzá távirányító, a kép pedig nemcsak fekete-fehér lehet. Olyan színeket láttak a képernyőn, amilyeneket a telepen soha. Tukora Bandi a fotelból nézte az adást, távirányítóval a kezében. Híradó, magazinműsor, sorozat, egymás után. Juliska és Ferkó korábban ment át a másik szobába, de Ferkó elalvás előtt olvasott még egy keveset, Tukora Bandi a kályha melletti résen keresztül látta, amikor a szoba teljesen elsötétült. Szandra Tukora Bandi ágyában aludt el, magára húzta a pokrócot, és a fal felé fordult. Tukora Bandi lehalkította a tévét, majd Szandra meztelen vállára tévedt a tekintete. A lány éppen úgy feküdt az ágyon, ahogy Marika, még a szuszogása is ugyanolyan volt. Tukora Bandi leült mellé, az ágy szélére. A rugók megnyikordultak, Szandra összerezett. Tukora Bandi tovább nézte a tévét. Valaki a magasba emelte mindkét kezét, mintha pisztolyt szegeztek volna rá, amikor Tukora Bandi öntudatlanul simogatni kezdte Szandra vállát. A filmben szereplő férfi összekulcsolt kézzel imádkozni kezdett, de ez sem segített, patyolatfehér ingén két vörös vérfolt jelent meg, azután összecsuklott. Tukora Bandi a takaró alá nyúlt, és közelített a lány derekához. Miért jársz el olyan gyakran éjszakánként, miért nem jó neked itt, velem, suttogta maga elé. Aztán ijedtében végigkarmolta a lány hátát, amikor észrevette, hogy az nyitott szemmel fekszik mellette.

Húsz perc alatt ért be biciklivel a faluba. Néhány kilométert levághatott volna, ha a földút felől megy, de korábban már háromszor is defektet kapott arrafelé. Azóta inkább az autót használta, csak erősen kellett tartani a kormányt, nehogy egy teherkocsi lesodorja a nyeregről. A főtéren balra fordult, elhagyta a templomot és a vegyeskereskedést, majd a kocsmá előtt a korlátnak támasztotta a biciklit. A füst tömör masszává állt össze a helyiségben, átfestette a lambériára szögezett minizászlókat, ugyanolyan színű volt a Fradi, az Újpest és a Barcelona címere, sötét. Három alak ült a kocsmá félhomályában, a lehető legtávolabb egymástól, a negyedik a pult előtt állt, a csapossal beszélgetett. Tukora Bandi kért egy kevertet a cigaretta mellé, aztán rögtön egy másikat, két-három óra telt el így, de az is lehet, hogy négy. Végül vett másfél liter folyóbort, a műanyag palackot a csomagtartóra kötözte. Visszafelé menet kerülőt tett az iskola felé. A falakat már átfestették, az ő idejükben minden épületszárny sötét volt, most rikító sárga. Az uszoda nem változott, csak a vastraverzekről kopott le itt-ott a fehér festék. Emlékezett az avatóünnepségre, ötödikes volt, a megyei párttitkár mondott beszédet, aztán elvágták a szalagot. Egy héttel később Matykó Zsuzsi belefűlt a medencébe, hiába húzta ki a vízből Pók Laci, már nem lélegzett. Tukora Bandi beleborzongott, amikor eszébe jutott, ahogy Matykó Zsuzsi szája egyik pillanatról a másikra belilult. Megállt a keresztződésnél, letörölte a homlokáról az izzadságcseppeket. A szemközti ház előtt meglátott egy párt, előbb ölelkeztek, aztán a férfi szájon csókolta a nőt. Tukora Bandi percekig bámulta őket, a férfi ismerős volt neki valahonnan. Még akkor sem volt biztos a dolgában, amikor a férfi egy pillanatra szembe fordult vele, és beszállt az autóba. Ez Dinnyés Miska terepjárója, futott át hirtelen Tukora Bandi agyán.

Egyedül ült a sötétben. A gyerekek már aludtak, csak Szandra tűnt el az éjszakában, Tukora Bandi hallotta, ahogy a verandaajtó megnyikordult, amikor a lány kiszökött a telepre. Hangtalan, puha lépteit senki nem hallotta meg, nyomokat sem hagyott maga után, mintha nem is érintette volna lábával a földet. Tukora Bandi lánccsörgésre lett figyelmes, a kutya rúghatott egyet álmában. Kinézett az ablakon, de a fák nem néztek vissza rá. Mozdulatlanul álltak a sötétben. Miért vannak elátkozva az emberek a telepen? Miféle bűnt követtek el, hogy ide kellett születniük, és itt is kell majd meghalniuk? Tukora Bandi nem tudta a választ, és el sem tudta képzelni, hogy erre a kérdésre bárki is felelni tudna. Egyszer mindennek a végére járok, gondolta, de bármennyire is vágott rá, ettől sem nyugodott meg. Ekkor hallotta meg a kukik hangját. A madár lassan közeledett a ház felé, vijjogása egyre élesebbé vált. Aztán, egyik pillanatról a másikra ott volt, az ablak alatt, a bokrok ágain vagy a Trabant karosszérijára telepedve. Tukora Bandi nem mert kinézni az udvarra, még a függönyt is behúzta, majd megsüketült a kukik sivitásától. Aztán a madár hirtelen elnémult. Újra csend borult a telepre, de Tukora Bandi éberén figyelt, a lélegzetét is visszafojtotta. Ez a lüktetés a szívverésem, állapította meg, aztán el tudta különíteni a többi hangot is egymástól, a levegővételt, a fülzúgást, még a pislogást is. Tompa pufogásokat, nyüszítést, hörgést. De ezt már ismerte jól, Mucsi Pista ételmaradékkal csalogatta a telep sorompójához a kóbor kutyákat, majd lelőtte őket.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Kiss Tibor Noé

Látó Szépirodalmi Folyóirat